

בעניין:

ברדוגו אסתר
ע"י ב"כ עו"ד ש. גנסין ואח'
מרח' שמאי 15, ירושלים
ירושלים

התובעת

נגד

1. כלל חברה לביטוח בע"מ
2. אבנר - חברה לביטוח נפגעי רכב בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אהרון רשף ואח'
מרח' יפו 33, ירושלים

הנתבעות

פסק - דין

הקע 11

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

1 תביעה לפיצויי נזיקין עפ"י חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים; אין מחלוקת לעניין החבות.

2. התובעת ילידת יוני 1955, נשואה ואם לארבעה, נפגעה ב-19/06/94 בתאונת דרכים כשהיתה בדרכה לעבודתה.

קודם לתאונה ואף לאחריה ועד היום עבדה ועובדת התובעת כמנהלת חשבונות בבצלאל.

הפגיעה הוכרה כתאונת עבודה, לתובעת נקבעו 10% נכות צמיתה ע"י ועדה רפואית של המוסד לביטוח לאומי, וקביעה זו מחייבת אף בהליך זה מכוח הוראות סעיף 66 לחוק הפיצויים.

הפגיעה, בעיקרה, בגב ובצוואר - ובאלו מיחושיה ומגבלותיה.

ב. עיקר טענות התובעת ותביעתה

4. התובעת טוענת כי נפגעה בתפקודה כמנהלת חשבונות, תפקיד המצריך ישיבה ממושכת בשל מגבלותיה היא מתקשה בישיבה עד כי היה צורך לרכוש עבודה כסא אורתופדי מיוחד.

בית משפט השלום בירושלים
מזכיר צעדי
מזכיר צעדי

- 1 הפגיעה התפקודית משפיעה גם על יכולתה לנהל את משק ביתה.
- 2 * הוצאותיה בגין טיפולים רפואיים - בסך - 6,000 ש"ח.
- 3 * הפסד השתכרות בעבר (שלושה שבועות בהם היתה ביאי כושרי) סך של - 2,000 ש"ח.
- 4 * עזרת צד ג' בעבר - התובעת טוענת כי נאלצה להעסיק עוזרת מאז התאונה שעלותה - 100.
- 5 ש"ח כל יום שישי וכן - 50 ש"ח במהלך השבוע.
- 6 * נזק גלובלי (טיפולים רפואיים וכיוצ"ב) - 10,000 ש"ח.
- 7 * הפסד השתכרות לעתיד - לפי טענת התובעת ייתכן ועבודתה תקשה עליה בעתיד ותיאלץ
- 8 לצמצם היקף עבודתה או אף להפסיק כליל.
- 9 * עזרת צד ג' לעתיד - על בסיס 7 שעות שבועיות.
- 10 * נזק לא ממוני עפ"י הוראת התקנות.

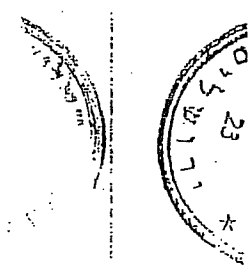
ג. המחלוקת

- 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
 - 32
 - 33
 - 34
 - 35
- על שלושה טוענים הנזק והנזק הרבעה"ח נחלקו
- (א) האם קיימת נזקת תפקודית לתובעת והשלכות מחלוקת על עובדת רישת השתכרות.
- (ב) האם הועסקה עוזרת סמוך לתאונה והאם נזקקת כיום ותיזקק בעתיד לעזרה.
- (ג) האם זכאית התובעת להחזר ההוצאות הרפואיות שהוציאה בעבר ע"י המוסד לביטוח לאומי (והאם ישולמו הוצאות רפואיות לעתיד).
- (ד) בצד המחלוקות הענייניות קיימת מחלוקת ראייתית לעניין אי העדת עדים שונים (מטעם כ"א מן הצדדים) והמשמעות שיש ליחס למחדל זה.

ד. נכות תפקודית

6. נושא יחסי הגומלין בין שיעור הנכות הרפואית, התפקודית ואובדן כושר ההשתכרות גסקר בהרחבה בע"א 3049/93 סימא גירוגיסיאן נ' סיף רמזי ואח' תק-על 175 (2)95 בסעיף 6:

"פריט הנזק של הפסד כושר השתכרות בעתיד מעמיד קשיים רבים בפני בית המשפט הנדרש לקבע, המדובר בדרך כלל בהפסד אשר יש לקבעו למשך תקופה ארוכה בעתיד; לעתים תקופה של עשרות שנים כאשר הנסתר רב על הנגלה. בין הנתונים החשובים כדי לקבוע הפסד זה יש חשיבות לאופי ומידת הפגיעה שנפגע התובע עקב התאונה, דהיינו אופי הנכות שנותרה לה ושיעורה ... נכות רפואית בשיעור מסויים יכולה להשפיע על יכולת התפקוד של תובע פלוני בשיעור גדול יותר מאשר על תובע אלמוני, הן בהתחשב במקצועו והן משום שלתובע האחד מובטח מקום עבודה בו יוכל להתמיד בעבודתו על אף נכותו ולתובע האחר אין מובטח מקום עבודה ...

1 ... ובמלים אחרות " ... כל אימת שניתן להוכיח את הפסד כושר ההשתכרות
 2 הממשי אין נזקקים לשיעור הנכות כמודד לקביעת הפסד זה.
 3 ... כך אם פלוני עבד כשכיר והשתכר סכום פלוני ולאחר התאונה חזר למקום
 4 עבודתו או מצא מקום עבודה אחר תיתן לקבוע בכמה קטן כושר השתכרותו
 5 (או עשוי לקטון) בית המשפט יפוסק על פי נתונים אלה.
 6 למרבית הצער השימוש שנעשה במונח גכות תפקודית אינו אחד ... יש כמובן
 7 חשיבות למידת ההשפעה של הנכות על יכולתו של התובע להמשיך ולעבוד
 8 במקצועו ובקביעת הפסד כושר השתכרות יינתן לכך ביטוי, ראוי אף להביא
 9 בפני בית המשפט ראיות למידת ההשפעה של הנכות הרפואית על יכולת
 10 התפקוד בעבודות מסוימות כולל בעבודות הקשורות במקצועו של התובע
 11 הדבר עשוי לסייע לבית המשפט להחליט עד כמה הנכות התפקודית שנגרמה
 12 לתובע עלולה להגביל אותו בעבודתו" ...
 13

14 7. ומהלכה למעשה - התובעת: ניתן לקבוע בברור שהשתכרותה בפועל לא נפגעה; היא
 15 מועסקת כמנהלת חשבונות באקדמיה לאומנות בצלאל וממשיכה באותה עבודה בה עסקה
 16 קודם ואף התקדמה באופן ניכר - הן בהיקף העבודה והן בדרגתה; קודם לתאונה עבדה
 17 בחצי משרה - ואילו מאז החלה לעבוד במשרה מלאה (לדבריה בשל אילוץ משנקלע בעלה
 18 להקשיים); קודם לתאונה הייתה דריתת (בדבריה מנהלי חשבונות) וכיום התקדמה (לאחר
 19 שעברה השתלמויות) לדרור

21 עדת ההגנה גבי מתיתיהו ורדה - ממונה על כח האדם נמקום עבודת התובעת - הדגישה כי
 22 התובעת היא עובדת מצטיינת, אחראית, מסורה ומשתדלת שלא להחסיר אף יום עבודה.

24 התמונה המצטיירת, איפוא, כי לכאורה לא נפגע כלל כושר השתכרותה של התובעת ואף
 25 עתידה מובטח.

27 עם כל זאת אין להתעלם ממהות הפגיעה בתובעת (בגינה הועמד שעור נכותה הרפואית,
 28 כאמור לעיל, על 10%):

29 בעת התאונה נפגעה התובעת בעורף ובגב. בבדיקות נמצאו "פריצת דיסק" בשני מקומות
 30 ואלו גורמים לתובעת, לדבריה, כאבי גב עזים. נמצאה אף הגבלה קלה בתנועה. כאמור בשל
 31 כאביה אף נרכש עבורה, במקום עבודתה, כסא אורטופדי מיוחד.

33 את התמדתה בעבודה - ואף התקדמותה - יש לייחס להריצותה, מסירותה (עליהם העידה
 34 כאמור גם עדת ההגנה הני"ל) ואף לאילוצי הפרנסה - עם כל זאת אין להתעלם ממגבלות
 35 אלו, אין לשלול את האפשרות שעם עליית הגיל (כאשר, כידוע, מתגברים מחושי גב מטעמי
 36 גילון, אצל חלק ניכר מהאוכלוסיה) תגבר השפעתן השלילית של המגבלות הללו ויצומצם
 37 כושר עבודתה או אם תחפוץ לעבור למקום עבודה אחר או חלילה תיפלט לשוק העבודה

1 מסיבות שאינן תלויות בה - יקשו מגבלותיה ויצמצמו סיכוייה להתחרות על מקום עבודה
2 חילופי באותה רמה.

3
4 בנסיבות אלה הדרך הראויה לפסוק את פיצוייה היא עפ"י אומדן גלובלי.

5
6 8 לאחר ששקלתי את כל נסיבות העניין אני פוסק לתובעת פיצוי בגין הפגיעה בכושר
7 ההשתכרות בסך - 35,000 ש"ח (נכון להיום).

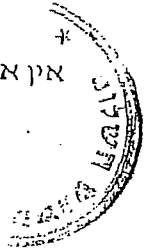
8
9 הפסד השתכרות בעבר: 9
10 התובעת נעדרה מעבודתה מתאריך 20/06/97 ועד 14/07/97. שכרה החודשי עמד אז על
11 כ- 3,000 ש"ח - הפסד הכנסתה, לפיכך, - 2,500 ש"ח (למועד התאונה). לסכום זה יש
12 להוסיף הפרשי הצמדה וריבית מתאריך 01/08/94.

13
14 הוצאות רפואיות בעבר:
15 התובעה טוענת כי הוציאה הוצאות שונות - הרופות לשיכוד כאבים, משחות חלטה, וסיפור
16 פיזיותרפיה, בסך כולל - 8,000 ש"ח
17 מרבית הוצאותיה אינן מעוגנות בקבלות.
18 בכתב תביעתה (אשר הוגש ב-17/01/96 כשנה ומחצה לאחר התאונה) טענה התובעת כי
19 הוצאותיה הסתכמו ב- 2,000 ש"ח.
20 אין כל ראיה שהתובעת תהא זכאית להחזר הוצאותיה אלו מהמל"ל.

21
22 בנסיבות אלו - ומשמקובל עלי שהתובעת אכן הוציאה הוצאות שונות בתקופה הסמוכה
23 לפציעתה אני פוסק לה בראש נזק זה פיצוי לפי אומדן בסך - 1,000 ש"ח (נכון להיום).

24
25 הוצאות רפואיות לעתיד: 11
26 לא הוכח בעניין זה דבר. אין כל אינדיקציה, בראיית, לכך שהתובעת תידרש להוצאות
27 הקשורות לפציעתה, בעתיד.
28 גם אם תיזקק כי אז תהא זכאית לכיסויין ע"י המל"ל - משהוכרה התאונה כתאונת עבודה
29 ובכל מקרה, ככל שהמדובר בהוצאות רפואיות, תהא זכאית לכיסויין ע"י קופת החולים בה
30 היא חברה (ע"א 5557+6881/95 סהר בע"מ נ' אלחדד).

31
32 אין איפוא מקום לפסוק דבר בראש נזק זה.
33

12. עזרת צד ג':

1 התובעת מצהירה כי היא מתקשה מאוד בכיצוע עבודות משק הבית ומאז התאונה היא
2 מעסיקה עזרה באופן קבוע כל יום שישי במשך 5 שעות (תמורת תשלום - 100 ש"ח) ועוד
3 פעמיים שלוש בשבוע למשך 2-3 שעות (50-60 ש"ח).
4 אמנם אותה עוזרת עבדה גם בעבר אצל התובעת אך לטענתה הופסקה עבודתה חצי שנה
5 לפני התאונה.
6

7 עובדות אלו נתמכות בעדות אחות התובעת.

8 לטענת הנתבעת הועסקה העוזרת זמן רב לפני התאונה לכן הזכאות לפיצוי קיימת רק בשל
9 תוספת השעות.

10 אין התובעת יכולה להציג קבלות על העסקת העוזרת, או דיווח למל"ל, ההלכה היא כי:

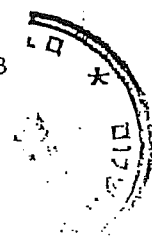
11 "יעצם הפגיעה ותוצאותיה אין בהן כשלעצמן כדי לזכות את הנוגע בפיצוי בגין
12 עזרה במשק הבית ועליו להוכיח שהנכות שבה לקה גרמה לו ועתידה לגרום לו.
13 בעתיד הוצאות בשל צורך זה
14 מכאן שכאשר הוכח שצרכי העזרה גדלו לעומת הצרכים בעזרה כבית שהיו
15 קיימים גם קודם לפגיעה ייפסק הפיצוי בשל הפרש הנובע מהפגיעה (דוד
16 קציר "פיצויים בשל נזק וזק" מהד' 1 עמ' 421)

17 התובעת עברה לעבוד במשרה מלאה ויש להניח כי שינוי זה אף הוא גורם ממריץ להעסקת
18 עוזרת גם אלמלא התאונה; עם זאת אין להתעלם מכך שעבודות הבית אינן דומות לעבודת
19 הנהלת חשבונות; נראה לי כי אותן מגבלות בגינן הוכרה הנכות הרפואית - מגבלות גב
20 וצוואר - הן בעלות משמעות ניכרת כשמדובר בעבודות הבית הכרוכות בנשיאת משאות
21 (קניות, הזזת רהיטים) התכופות (נקיון וכיו"ב) עמידה ממושכת וכיוצא"ב. אין לי ספק כי
22 מגבלותיה הרפואיות של התובעת מונעות ממנה ביצוע חלק מעבודות אלו, מקבל אני, על כן,
23 שהתובעת נעזרת לצורך העבודות הללו בעזרת העובדת עליה העידה ותיזקק גם בעתיד
24 לעזרה.
25

26 בהעדר נתונים בדוקים אודות מידת העזרה אותה יש לייחס לפגיעה בתאונה, אני פוסק
27 לתובעת בראש נזק זה (לעבר ולעתיד) - שוב, עפ"י אומדן גלובלי, סך - 95,000 ש"ח (נכון
28 להיום).
29

13. נזק שאיננו נזק ממון:

30 אין מחלוקת בין הצדדים בענין זה.
31 הפיצוי יחושב עפ"י 10% מן הסכום המקסימלי במועד התאונה בצירוף הפרשי הצמדה
32 וריבית עד למועד התשלום - בניכוי 9% (גיל).
33
34
35

14. ניכויי המל"ל:

כאמור, הוכרה התאונה כתאונת עבודה והתנועת זכותה לתשלומים דלקמן:

1,000.- ש"ח גמלה שולם ב-18/08/94

1,457.- הלנה שולם ב-16/03/96

8,400.- ש"ח מענק שולם ב-12/02/96.

15. הזכרתי כי שני הצדדים קובלים - ומבקשים להסיק מסקנות מאי העדת עדיי הצד

שכנגד; התובעת מבקשת להסיק תמיכה בטענותיה אודות מגבלותיה בביצוע עבודות הבית

מהעובדה שהנתבעות לא העידו חוקר אשר כביכול הקליט את בתה של התובעת הסותרת

טענות התובעת.

מנגד מצביעות הנתבעות על כך שהתובעת הסתפקה בעדותה שלה ועדות אחותה בלבד -

אשר הן שתיהן אינן אוביקטיביות ו"מעוניינות" בתוצאות התביעה, אף שיכולה היתה

להעיד עדות אוביקטיבית לחימה בטענותיה

אסתפק, בהקשר זה, בציון העובדה שהגעת למסקנותי לעיל לאחר ששקלתי יפה טענותיה

בין כל יתר השיקולים

16. סוף דבר: אני מחייב את הנתבעות לשם לתובעת את הסכומים שנפסקו בסעיפים 8, 9, 10,

12, 13 לעיל בניכוי הסכומים המפורטים בסעיף 14 (בצרוף ריבית והפרשי הצמדה ממועד

כל תשלום).

על היתרה יש להוסיף שכ"ט עו"ד בשיעור 13% בתוספת מע"מ.

ניתנה היום י' בשבט תשנ"ט, 27 בינואר 1999 בהעדר הצדדים.

המזכירות תמציא העתק לבייכ הצדדים.

מותר לפרסום מיום 27/01/1999

רפי שטראוס, שופט